سیاست‌های بانک مرکزی عامل نابودی کشاورزی کشور

بانک مرکزی فکر می‌کند با اجرای تعهد ارزی، صادرکنندگان زیر فشار برگشت ارز خواهندبود؛ درصورتی‌که در واقع این کشاورزی است که در حال نابودشدن است. پیمان‌سپاری ارزی به مشکل اصلی صادرکنندگان ایرانی تبدیل شده‌است. سخت‌گیری‌های دولت در این زمینه باعث‌شده تا روند صادرات محصولات کشاورزان با اختلال مواجه شود و در کشور دپو شوند.

بخش کشاورزی ایران به‌رغم مواجهه با مشکلاتی از قبیل خشکسالی، تحریم و اختلال‌ها در تأمین نهاده‌های تولید، می‌تواند دارای مزیت صادراتی باشد. با این‌وجود فعالان بخش‌خصوصی معتقدند اجرای سیاست رفع تعهد ارزی باعث‌شده صادرات در این بخش با اختلال جدی مواجه گردد. صادرکنندگان کالاهایی همچون پسته، خرما، گردو و... از جمله فعالانی هستند که از این سیاست دولت شدیداً متضرر شده‌اند.این درحالی‌است‌که صادرات برای دولت نیز ارزآوری دارد؛ اما مشکل مابه‌التفاوت نرخ واقعی ارز با نرخ دستوری

با اجرای سیاست رفع تعهد ارزی و تصمیم بر تعلیق کارت بازرگانی صادرکنندگانی که ایفای تعهدات ارزی حاصل از صادرات آنها کمتر از ۶۰ درصد است، بالغ بر ۵۰ درصد از کارت‌های بازرگانی صادرکنندگان محصولات کشاورزی تعلیق خواهد شد.

■ **مظفر محمدی** - عضو هیئت مدیره انجمن پسته ایران

خرید ارز صادراتی امروز به زیان صادرکننده شده‌است. باید توجه داشت که صادرات محصولات ایرانی در سال‌های گذشته درآمد ارزی قابل‌توجهی را برای کشور به ارمغان آورده و این کالاهای کشاورزی به‌عنوان برند ایران شناخته می‌شوند و محصولات کشاورزی ایران همواره در صادرات این محصولات صاحب مزیت بوده‌اند. با اجرای سیاست رفع تعهد ارزی و تصمیم بر تعلیق کارت بازرگانی صادرکنندگانی که ایفای تعهدات ارزی حاصل از صادرات آنها کمتر از ۶۰ درصد است، بالغ بر ۵۰ درصد از کارت‌های بازرگانی صادرکنندگان محصولات کشاورزی تعلیق خواهدشد. بنابراین، بهترین راه کمک به اقتصاد کشور و صادرکننده و حتی دولت، لغو الزام به رفع تعهد ارزی است. یکی از دغدغه‌های جدی از طرف مجموعه‌ای از تولیدکنندگان بخش کشاورزی که جمعیت زیادی از کشور را تحت پوشش قرار می‌دهند و همچنین صادرکنندگان محصولات کشاورزی، نحوه تسویه تعهدات ارزی صادرات بخش کشاورزی است. به اعتقاد فعالان این بخش وضعیت تسویه تعهدات ارزی محصولات بخش کشاورزی با چالش جدی مواجه است و باید در این زمینه تغییرات اساسی رخ دهد. بنابراین، مستثنی نمودن صادرات محصولات کشاورزی از شمول موضوع تعهد ارزی درخواست موکد این بخش است. می‌توان گفت مقوله تعهد ارزی از سال ۱۳۹۷ در کل اقتصاد ایران چالش جدی ایجاد کرده‌است. تعهد ارزی برای فعالیت تمام بخش خصوصی واقعی یک مانع جدی است که به ناحق گریبان‌گیر آنان شده و کسب‌وکارشان را مختل کرده‌است. این مشکل در حوزه کشاورزی و صادرات محصولات این بخش چالشی دوچندان ایجاد کرده، چراکه هم صادرکنندگان را دچار مشکل کرده و هم آثار و تبعات آن به‌صورت جدی به بخش کشاورزی برمی‌گردد و نگرانی زیادی از آسیب دیدن این بخش وجوددارد.

این در شرایطی است‌که غالباً مازاد تولید بخش کشاورزی صادر می‌شود و اگر این مازاد تولیدات بخش کشاورزی صادر نشود در بازار داخلی اختلال ایجاد می‌کند، به‌همین دلیل و برای محافظت از بخش کشاورزی و ایجاد انگیزه برای کشاورزان و باغداران باید بالانس بازار حفظ گردد؛ به‌نحوی‌که نیازهای داخل تأمین و مازاد تولیدات صادر شود؛ چراکه در غیر این‌صورت شاهد تأثیر منفی عدم صادرات مازاد تولیدات روی بازار داخل خواهیم بود و از کشاورزان نیز برای ادامه فعالیت خود نیز سلب انگیزه می‌شود. درحال‌حاضر، به‌دلیل وجود محدودیت‌های تحریمی به‌هیچ‌عنوان ممکن نیست ارز داخل کشور شود و چنانچه بانک مرکزی یا دستگاه‌های دیگر، فعالان اقتصادی را تحت‌فشار قرار داده و آنان را مجبور کنند از بازار داخل برای اجرای دیون و تعهدات خود ارز تهیه کنند، این مسئله در بازار ارز نیز اختلال ایجاد خواهدکرد؛ سوال پیش می‌آید که این چگونه مدیریتی در بازار ارز است که خودمان دستی‌دستی شرایطی ایجاد کنیم که بازار ارز مختل شود؟! اجبار صادرکننده به تهیه ارز از بازار آزاد تقاضای ارز را در بازار بالا می‌برد و خودبه‌خود همین امر مشکل‌ساز خواهدشد. حذف الزام رفع تعهدات ارزی برای صادرات محصولات کشاورزی، باعث می‌شود تا میزان صادرات این محصولات افزایش یابد، کما اینکه با توجه به اشتغال‌زایی قابل‌توجه در بخش کشاورزی اگر با سیاست‌های نادرست بازارهای موجود جهانی را از دست بدهیم، قطعاً آسیب‌های جبران‌ناپذیری می‌بینیم. بنابراین، باید شرایطی فراهم شود تا امکان صادرات محصولات و فرآورده‌های کشاورزی برای بازرگانان فعال در این بخش به کشورهای هدف تسهیل شود. در این راستا یکی از راهکارهای برون‌رفت از مشکلات موجود در زمینه صادرات محصولات و فرآورده‌های کشاورزی مربوط به تعهدات ارزی برای صادرکنندگان این حوزه است. چنانچه حذف این تعهد مصوب شود و مورد تأیید قرار گیرد فرصت مناسبی برای پیشبرد اهداف و سیاست‌های مدنظر در راستای توسعه تجارت کشور در سطح بین‌الملل پدیدخواهدآمد.